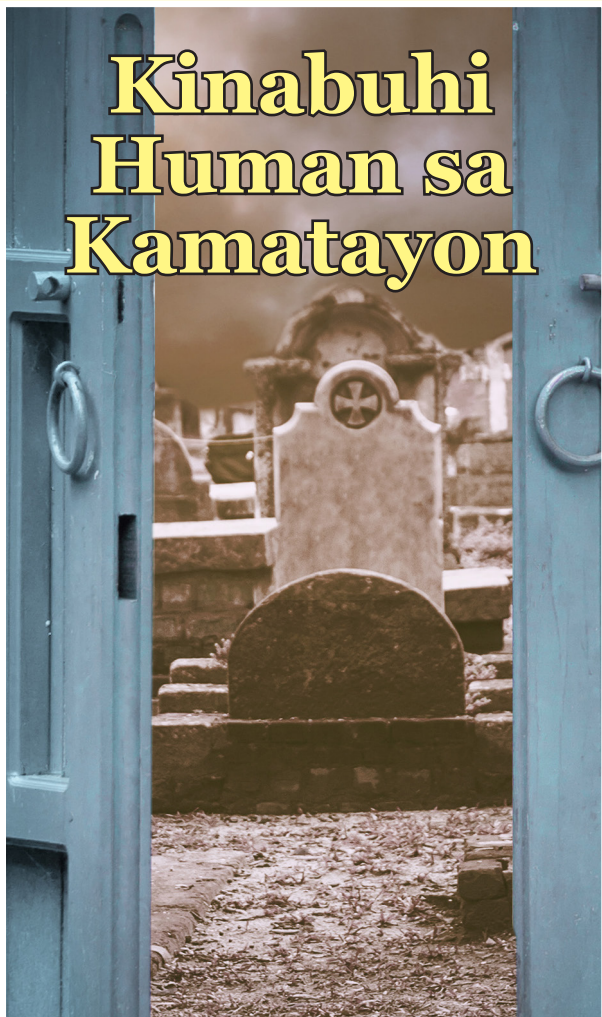

Kinabuhi Human sa Kamatayon

Kinabuhi Human sa Kamatayon

“Kon ang tawo mamatay, mabuhi ba siya pag-usab?”

Job 14:14

Walay topiko nga mas makapadani ug unibersal nga interes kay sa posibilidad sa kinabuhi human sa kamatayon. Kini tungod kay ang kamatayon mismo kay unibersal kaayo ug tungod kay ang tanang tawo nga makataronganong panghunahuna gustong mabuhi. Walay usa, ubos sa normal nga mga sirkumstansya, ang gustong mamatay, apan ang tanan nakaamgo nga kutob sa tawhanong panglantaw ang labot sa kamatayon naghulat sa matag membro sa tawhanong rasa. Busa ang pangutana anaa sa kasingkasing sa tanan ug sa mga ngabil sa kadaghanan kon aduna bay kinabuhi human sa kamatayon o wala.

Ang mga lalaki ug babaye sa tibuok katuigan, sa ilang kasagmuyo tungod sa kamatayon sa ilang mga minahal sa kinabuhi, ug sa kasiguroan sa ilang kaugalingong kataposang pagkahugno sa wala pa ang kamatayon, nagmugna sa tanang matang sa mga pilosopiya sa paningkamot sa pagpakalma sa

ilang mga kahadlok ug sa paglimud sa katinuod sa unsa ang makalilisang nga tinuod. Sila misulay sa pagtuo nga ang kamatayon dili ingon sa daw; nga kini dili usa ka kaaway kondili usa ka higala, usa ka paagi diin ang mga tawo makasulod sa lain ug mas halangdon nga gingharian sa kinabuhi.

Balik-balik nga gipangutana ang mga pangutana, sa mga makinaadmanon ug sa mga walay kahibalo, Hain ang mga patay? Unsa man ang mahitabo kung ang usa ka tawo mamatay? Ang mga patay ba mas buhi pa kay sa mga buhi? Liboan ka tuig kanhi ang propetang si Job nangutana, “Kon ang tawo mamatay, mabuhi ba siya pag-usab?” (Job 14:14). Sa ingon ang manalagna sa Diyos misulti alang sa dili-maihap nga milyon-milyon nga nagbangotan sa pagkamatay sa ilang mga minahal, ug kinsa sa ilang kaugalingon, sama sa tanang katawhan, nahadlok sa pag-abot sa tinong kamatayon.

Si Job adunay personal ug hinungdanong interes sa tubag sa iyang pangutana, “Kon ang tawo mamatay, mabuhi ba siya pag-usab?” kay bag-o lang siya nangayo sa Dios nga tugotan siya nga mamatay. Si Job wala gikapoy sa pagkinabuhi, apan gikapoy sa pag-antos hangtod sa punto diin siya naghunahuna kon ang kinabuhi ubos sa maong mga kahimtang mapuslanon ba o dili.

Si Santiago misulat, “Kamo nakadungog sa pailob ni Job.” (Santiago 5:11). Kinahanglang pailob si Job, kay gitugotan sa Diyos nga modangat kaniya ang grabe kaayong mga katalagman. Ang iyang mga karnero, ang iyang mga baka, ug ang iyang pamilya nangalaglag tanan. Nawad-an siya sa iyang panglawas, ug nasakit sa makaluod nga sakit sa panit nga mitabon sa tibuok niyang lawas. Sa kataposan ang iyang asawa misukol kaniya, ug miingon, “Itunglo ang Diyos, ug mamatay ka.” Job 2:9

Apan, si Job walay tuyo sa pagtunglo sa Diyos. Misalig siya sa Diyos bisag wala siya makasabot nganong gitugotan siya nga mag-antos pag-ayo. Masabot nga siya nangitag kagawasan gikan sa pag-antos kon kini maoy kabubut-on sa Diyos, mao nga siya miampo, “Oh nga imo unta akong tagoan sa lubnganan, nga imo unta akong tagoan, hangtod nga ang imong kasuko molabay, nga ikaw magtudlo kanako ug usa ka tinudlong panahon, ug mahinumdom kanako!” Job 14:13

Kay mihangyo sa Diyos nga tugotan siya nga mamatay, si Job namalandong sa pangutana kon unsay nalangkit kon tubagon sa Diyos ang iyang pag-ampo ug tugotan siya nga mamatay. Busa nangutana siya, “Kon mamatay ang tawo, mabuhi

pa ba siya?” Si Job misulti gikan sa panglantaw sa iyang kaugalingong kasinatian ug mga pagbati, apan, ingong usa ka propeta sa Diyos, ang iyang mga pulong giinspirar sa Diyos, busa kita nahibalo nga iyang gipahayag ang pangutana bahin sa kinabuhi human sa kamatayon sa paagi nga nahiuyon sa kamatuoran sa Pulong sa Diyos bahin sa maong ulohan.

Busa, hinungdanon nga matikdan nga si Job wala mangutana, “Kon ang usa ka tawo mamatay, buhi pa ba siya kay sa kaniadto?” Ni siya nangutana, “Kon ang usa ka tawo mamatay, nagpasabot ba nga mibalhin na lang siya sa laing lawak, o miadto sa langit, o sa dapit sa pagsakit?” Nahibaluan ni Job nga kon mapatay ang tawo patay na sia, gani ang iya pamangkot amo, “Kon mapatay ang tawo, mabuhi pa bala sia?”

Sa ingon gidala sa atong pagtagad ang dakong sukaranang kamatuoran sa Bibliya nga ang kinabuhi human sa kamatayon nagdepende sa pagpabuhi, pagmata, sa mga patay. Adunay paglaom sa kinabuhi human sa kamatayon, dili tungod kay walay kamatayon, kondili tungod kay ang Diyos misaad nga gamiton ang iyang gamhanang gahom sa pagbanhaw sa mga patay. Nasayod si Job nga kon tugotan siya nga mamatay

aron makalingkawas sa dugang pag-antos, ang Diyos sa ulahi ipasig-uli siya sa kinabuhi, kay siya dugang nga miingon, “Sa tanan nga mga adlaw sa akong tinudlong panahon magahulat ako (sa kamatayon), hangtod nga moabot ang akong pagkausab (gikan sa kamatayon ngadto sa kinabuhi). Job 14:14, 15

Ang Paglaum sa Pagkabanhaw

Ang pamatuod ni Job nga ang Diyos, sa iyang gitakdang panahon, magtawag kaniya gikan sa kamatayon bug-os nga nahiuyon sa pagpamatuod sa tibuok Pulong sa Diyos bahin sa kinabuhi human sa kamatayon. Kini mao ang paglaum sa pagkabanhaw nga gipahayag sa tin-aw kaayo, ug uban sa ingon nga makapahupay nga kasigurohan sa Bag-ong Tugon.

Si Apostol Pablo misulat, “Tungod kay pinaagi sa tawo miabut ang kamatayon, pinaagi sa tawo miabut usab ang pagkabanhaw sa mga patay.” (1 Corinto 15:21). Ang duha ka “lalaki” nga gihisgotan niini nga teksto mao si Adan ug si Jesus. Si Adan nakalapas sa diosnon nga balaod, ug midala sa iyang kaugalingon ug sa iyang kaliwatan sa silot sa kamatayon. Gipuli ni Jesus ang dapit sa makasasala diha sa kamatayon, ug sa ingon nahimong posible

ang kagawasan sa Adamikong rasa gikan sa kamatayon pinaagi sa pagkabanhaw. Mao kini ang gipasabot ni Pablo sa dihang siya misulat, “Ang bayad sa sala mao ang kamatayon; apan ang gasa sa Diyos mao ang kinabuhing dayon pinaagi kang Jesu-Kristo nga atong Ginoo.” Roma 6:23

Ang pagkabanhaw sa mga patay importante kaayo sa kasiguroan sa kinabuhi human sa kamatayon nga si Apostol Pablo, nga nagsulat mahitungod sa mga Kristohanon, mipasiugda nga kon walay pagkabanhaw nan “sila usab nga nangatulog diha kang Kristo nangawala.” (1 Corinto 15:18). Kini nagpasabot lamang nga kon walay pagkabanhaw, bisan kadtong mituo karon kang Kristo, ug nagsunod sa iyang mga lakang, mamatay sa kamatayon.

Nganong Ang Kalibog?

Sanglit ang Bibliya tin-aw kaayong nagtudlo nga ang paglaom sa kinabuhi human sa kamatayon gipasukad sa mga saad sa Diyos sa pagpasig-uli sa mga patay ngadto sa kinabuhi diha sa pagkabanhaw, ang pangutana natural nga motungha kon nganong daghan niadtong nag-angkon nga mituo sa mga pagtulon-an sa Bibliya kinahanglang maglibog bahin sa ulohan. Ang sukaranan niini nga kalibog naggikan sa Tanaman sa Eden.

Ang Dios miingon kang Adan, "Sa kahoy sa kahibalo sa maayo ug sa dautan, dili ka magkaon niini: kay sa adlaw nga mokaon ka gikan niini mamatay ka gayud." (Genesis 2:17). Sa ulahi si Satanas, nga misulti pinaagi sa bitin, nangutana kang Eva mahitungod niini, nga nag-ingon, "Nag-ingon ba ang Dios, Dili kamo makakaon sa tanang kahoy sa tanaman?" (Genesis 3:1). Gipamatud-an ni Eva ang giingon sa Diyos, lakip ang iyang pahayag nga ang kamatayon mao ang silot sa pagkadili-masinugtanon. bersikulo 2,3

Unya si Satanas, nga mitubag kang Eva, miingon, "Dili gayod kamo mamatay." (Genesis 3:4). Kini usa ka paglimod sa gisulti sa Magbubuhat. Sa pagkatinuod, giakusahan ni Satanas ang Diyos nga namakak sa dihang siya miingon nga ang kamatayon maoy silot sa pagkadili-masinugtanon. Lagmit mituo si Satanas nga sa usa ka paagi iyang mapakyas ang diosnong katuyoan sa pagpahamtang sa silot sa kamatayon sa tawo. Kon mao, sa wala madugay iyang nadiskobrehan nga ang mga paningkamot sa pagbuhat niana walay kapuslanan, kay ang tawhanong rasa nagsugod sa pagkamatay.

Apan, si Satanas wala moangkon nga siya nasayop. Sa baylo, nagsugod sia, paagi sa tawhanon nga mga ahente, sa pagpalapnag sang propaganda nga ang

kamatayon indi subong sang daw, nga sa katunayan wala sing kamatayon. Sa gidak-on nga iyang madani ang mga tawo sa pagtuo niini, iyang gipamatud-an nga nagsulti siya sa tinuod sa dihang siya miingon kang Nanay Eva, “Dili ka gayod mamatay,” morag mamatay ka lang, ug kon daw mamatay ka, sa pagkatinuod, mahimong mas buhi pa kaysa kaniadto.

Alang niadtong adunay pagsalig sa Pulong sa Dios, walay kalisud sa pagdesisyon kon hain sa mga pahayag nga gihimo sa Tanaman sa Eden ang angay dawaton. Ang Magbubuhay mao ang mipahayag, “Sa adlaw nga mokaon ka niini mamatay ka gayud,” ug nahibalo kita nga ang Dios nagsulti sa kamatuoran. Si Satanas ang miingon, “Dili gayod kamo mamatay,” ug nahibalo kita nga wala siya magsulti sa tinuod. Si Jesus miingon bahin kang Satanas, “Siya bakakon, ug ang amahan niini.” Juan 8:44

Dili lamang bakakon si Satanas, kondili, sumala sa gipahayag ni Jesus, siya ang “amahan niini.” Sa laing pagkasulti, si Satanas ang nahimong amahan sa unang bakak, ug kini ang labing makagun-ob ug layog-abot nga bakak nga gisulti sukad. Kini nga kabakakan, nga naggikan sa Tanaman sa Eden, nakadaut sa kamatuoran sa hilisgutan sa kamatayon

diha sa mga hunahuna sa mga tawo sa tanang mga nasud ug mga relihiyon; samtang ang kamatuoran, ingon sa gipahayag sa Diyos diha sa pahayag, “Ikaw sa pagkatinuod mamatay,” gituohan sa pipila lamang.

Ang "Separate Entity" nga Bakak

Dayag sa tanan nga ang lawas sa tawo mamatay. Si Satanas nahibalo nga walay posible nga paagi nga iyang malimbongan ang mga tawo kalabut niini, mao nga siya misugod sa pagpakaylap sa ideya nga adunay usa ka butang sulod sa lawas sa tawo nga bulag sa lawas, usa ka entidad nga mogawas gikan sa lawas kon kini mamatay, ug padayon nga mabuhi. Diha sa nag-angkong Kristohanon nga mga grupo, kining dili matino nga butang gitawag ug “imortal nga kalag.”

Ang karaang mga Ehiptohanon nagpabilin niini nga panglantaw. Kini sa ulahi gisagop sa Gresyanhong mga pilosopo, ug human ang mga apostoles natulog sa kamatayon kini gipasulod ngadto sa Kristohanong simbahan sa paganong mga pilosopo. Samtang gihulagway sa lainlaing mga paagi, kini nga teorya nga adunay usa ka butang sa sulod sa tawo nga dili mamatay, busa wala’y

kamatayon, mao ang sagad nga pagtuo sa tanan nga pagano nga mga relihiyonista.

Ang Bibliya nagpakita nga kini kaylap taliwala sa mga pagano sa mga adlaw ni Haring Solomon, ug atong makita nga siya nakigbatok niini nga sayop uban sa kamatuoran. Siya misulat, "Kadtong mahitabo sa mga anak sa tawo mahinabo sa mga mananap; bisan usa ka butang ang mahinabo kanila: ingon nga ang usa mamatay, mao man usab ang usa; oo, silang tanan adunay usa ka gininhawa; sa pagkaagi nga ang usa ka tawo walay pagkalabaw labaw sa usa ka mananap: kay ang tanan kakawangan. nga mokanaog ngadto sa yuta?" Ecclesiastes 3:19-21

Unsa ka tin-aw nga gipahayag ni Solomon ang kamatuoran sa Diyos, nga nagpamatuod nga diha sa kamatayon ang tawo ug mananap managsama, nga silang tanan adunay usa ka gininhawa, o "espiritu," ingon nga ang samang Hebreohanong pulong gihubad diha sa bersikulo 21. Human sa ingon niini ikapahayag ang kamatuoran, siya nangutana, kinsa ang makapamatuod nga lain? Dayag nga nahibal-an niya nga ang naglibot nga pagano nga mga nasud nagtuo nga lahi, nga ilang gihuptan ang bakak ni Satanas nga wala'y kamatayon, nga samtang ang lawas mamatay, adunay usa ka "espiritu" nga

moadto "sa itaas" ug magpadayon nga buhi. Apan kini, gipakita ni Solomon, dili tinuod. Siya nag-ingon, hinunoa, nga sa kamatayon, ang tawo ug mananap managsama. Ang pagkalabaw sa tawo kay sa mananap mao ang kamatuoran nga ang Dios misaad sa pagpasig-uli sa patay nga mga tawo ngadto sa kinabuhi sa pagkabanhaw, apan wala misaad nga buhaton kini alang sa ubos nga mga mananap.

Walay “Imortal nga Kalag”

Ang ekspresyon nga, “imortal nga kalag,” wala makita sa Bibliya, ni ang Bibliya bisan sa layo nga nagtudlo nga ang usa ka “bulag nga butang” nagpuyo sulod sa lawas sa tawo ug moikyas aron mopuyo sa laing dapit sa dihang ang lawas mamatay. Ang unang paggamit sa pulong kalag sa Bibliya anaa sa Genesis 2:7. Niini nga teksto gisultihan kita nga gilalang sa Diyos ang tawo gikan sa abog sa yuta, gihuypan sa iyang ilong ang “gininhawa sa kinabuhi,” ug ang tawo “nahimong buhing kalag.”

Ang “buhing kalag” maoy usa lamang ka buhing linalang, o usa ka buhing linalang, nga, sumala sa gipadayag niini nga teksto, resulta sa paghiusa sa gininhawa sa kinabuhi uban sa organismo, o lawas. Ang lawas dili ang kalag. Ang gininhawa sa kinabuhi

dili ang kalag. Sa diha nga, pinaagi sa balaang pabor ug gahum, ang gininhawa naghatag kinabuhi sa lawas nga ang kombinasyon sa duha moresulta sa usa ka "buhi nga kalag."

Si Solomon miingon nga ang tawo ug mananap usa ra ang gininhawa, ug husto siya. Mahitungod sa mga tawo ug ubos nga mga mananap nga gilaglag sa Lunop atong mabasa, "Ang tanang unod nangamatay nga naglihok sa ibabaw sa yuta, ang mga langgam, ug ang mga baka, ug ang mga mananap, ug ang tanang nagakamang nga butang nga nagakamang sa yuta, ug ang tagsatagsa ka tawo: ang tanan kansang mga buho sa ilong anaa ang gininhawa sa kinabuhi, ang tanan nga diha sa uga nga yuta, nangamatay." Genesis 7:21,22

Tungod kay ang bangis nga mga linalang nagkinabuhi pinaagi sa samang "gininhawa sa kinabuhi" nga makapaarang sa tawo nga mabuhi, ang tanang mananap maoy "buhing kalag usab," ug kini tin-awng natukod diha sa Pulong sa Diyos. Kining importante nga kamatuoran gitago gikan sa kaswal nga magbabasa sa Bibliya pinaagi sa pagkadili-mauyonon sa paghubad. Pananglitan, ang Genesis 1:24 mabasa, "Ang Diyos miingon, "Magpatungha ang yuta ug buhing linalang sumala sa ilang matang, mga baka, ug nagkamang nga mga

butang, ug mga mananap sa yuta sumala sa ilang matang: ug nahimo kini.”

Niining tekstoha ang ekspresyong “buhì nga linalang” maoy usa ka hubad sa eksaktong samang Hebreohanong mga pulong nga gihubad nga “kinabuhing kalag” sa Genesis 2:7, diin ang paghisgot maoy kang Adan—ang mga pulong nga “linalang” ug “kalag” parehong mga hubad sa Hebreohanong pulong nga *nephesh*. Tungod lamang kay ang mga maghuhubad naningkamot sa pag-establisar ug kalainan tali sa tawo ug mananap, nga wala gigarantiyahan sa Kasulatan, nga ilang gigamit ang pulong nga “linalang” sa dihang ang reperensiya maoy sa ubos nga mga mananap, ug “kalag” sa dihang ang teksto nagtumong sa tawo. Dili ikatingala nga si Solomon misulat, “Ingon nga mamatay ang usa, mamatay usab ang lain.”

Sa dihang namatay si Adan, ang iyang lawas mibalik sa abog—“Abog ka, ug sa abog ka mobalik.” (Genesis 3:19). Ang hinatag sa Dios nga katungod sa pagkinabuhi, gipatuman pinaagi sa gininhawa nga gihuypan sa Dios sa iyang mga buho sa ilong, mibalik sa Dios. Ang hunahuna tin-aw nga gipahayag ni Solomon, kinsa, sa paghulagway kon unsay mahitabo sa dihang ang usa ka tawo mamatay, misulat, “Unya ang abug mobalik sa yuta ingon sa

kaniadto: ug ang espiritu mobalik ngadto sa Dios nga naghatag niini.” Ecclesiastes 12:7

Ang yanong kamatuoran nga gipahayag niini nga teksto gilibog sa mga hunahuna sa kadaghanan tungod sa sayop nga pagsabot sa pulong “espiritu.” Kini naghubad ug Hebreohanong pulong nga nagkahulogang “gininhawa,” o, sama niining higayona, ang dili makitang gahom sa kinabuhi. Sa iyang sermon sa bungtod sa Mars, si Pablo miingon nga diha sa Diyos, “kita buhi, ug nagalihok, ug adunay atong pagkatawo.” Binuhatan 17:28

Kini nga teksto wala bisan sa layo nga nagsugyot nga kung ang usa ka tawo mamatay adunay usa ka mahunahunaon nga nilalang nga mogawas gikan sa iyang lawas ug dad-on ngadto sa Dios sa langit. Ang pulong nga "pagbalik" nga gigamit sa teksto nagpugong sa posibilidad sa ingon nga paghubad. Ang lawas mobalik sa abog kay gikan man kini sa abog. Kung ang "espiritu" usa ka lahi nga entidad nga mibalik sa Dios, kini nagpasabut nga ang nahunahuna nga entidad kaniadto nagpuyo uban sa Dios ug gitugotan nga moanhi sa yuta temporaryo aron magpuyo sa usa ka lawas sa tawo. Pagkadili-makataronganon sa maong konklusyon!

Apan, unsa ka makanunayon ang paghubit ni Solomon sa kamatayon uban sa mga kamatuoran nga gipahayag sa Bibliya bahin sa tawhanong buhing kalag, o binuhat. Sa diha nga ang lawas ug ang gininhawa mobalik sa ilang orihinal nga mga tinubdan, ang tawo gibiyaan nga daw wala pa siya maglungtad. Ang buhi nga kalag, o binuhat, wala na. Kini namatay, ug ang kamatayon mao ang silot sa sala. Ang Ezekiel 18:4 nag-ingon, "Ang kalag nga makasala, kini mamatay."

Ang Kamatayon Giusab Ngadto sa "Pagkatulog"

Tungod kay nagsaad ang Diyos nga banhawon ang mga patay, ang Bibliya naghigot niadtong nangamatay ingong "nangatulog." Kining hinungdanong kamatuoran sa Bibliya gipasiugda ni Jesus sa iyang paghigot sa kamatayon ni Lazaro, ang igsoon ni Marta ug Maria. Miingon siya sa iyang mga tinun-an, "Ang atong higala nga si Lazaro natulog." Ang mga tinun-an naghunahuna nga si Jesus nagtumong sa natural nga pagkatulog, busa siya miingon kanila sa dayag, "Si Lazaro patay na." Juan 11:11-14

Sa ingon si Jesus naghatag ug usa sa sukaranang mga pagtulon-an sa Pulong sa Dios. Patay na si

Lazaro, pero “natulog” man sia. Sa dihang ang Diyos miingon kang Adan nga ang pagkadili-masinugtanon moresulta sa kamatayon - “Ikaw mamatay gayod” siya nagtumong sa pagkapuo sa kinabuhi. Kini nga pagkapuo sa kinabuhi permanente unta apan tungod sa kamatuoran nga ang Dios nahigugma gihapon sa iyang tawhanong mga binuhat ug naghatag ug katubsanan alang kanila pinaagi sa gasa sa iyang pinalanggang Anak nga mahimong Manunubos ug Manluluwas gikan sa kamatayon. Juan 3:16; 1 Timoteo 2:3-6

Gihatag ni Jesus ang iyang “unod,” ang iyang pagkatawhanon, alang sa kinabuhi sa kalibutan. (Juan 6:51). Busa gihimo ang tagana alang sa pagsalikway sa sentensiya sa kamatayon nga gipahamtang batok kang Adan ug sa iyang kaliwat. Ug, bisan tuod ang tanan nagpadayon sa pagkamatay, tungod sa katubsanan nga gitagana pinaagi kang Kristo Jesus, adunay pagpukaw sa mga patay. Tungod kay ang mga patay kinahanglang pukawon, ang Bibliya naggamit sa terminong “pagkatulog” sa paghubit sa ilang temporaryong pagkawala sa kinabuhi.

Kadtong nangatulog walay panimuot, ug mao usab ang mga patay. Wala silay makita, wala makadungog, walay nahibaloan. Ang Bibliya nag-

ingon, “Ang mga buhi nahibalo nga sila mamatay; apan ang mga patay walay nahibaloan nga bisan unsa.” (Ecclesiastes 9:5). Kadtong nangatulog mahimong pukawon; busa kadtong “nangatulog” sa kamatayon mahimo, ug mapukaw. Sama sa giingon ni Jesus bahin kang Lazaro, “Ako moadto, aron pukawon ko siya gikan sa pagkatulog.” (Juan 11:11). Busa ang tanan nga “nangatulog” sa kamatayon, pinaagi sa balaang gahom, pagapukawon sa buntag sa bag-ong adlaw sa yuta. Mao nga atong mabasa, “Ang paghilak molungtad sa usa ka gabii, apan ang kalipay moabut sa buntag.” Salmo 30:5

Gihupay si Marta

Si Jesus ug ang gamayng pamilya sa Betania—si Marta, Maria, ug Lazaro—espesyal nga mga higala. Sa dihang nasakit si Lazaro, si Jesus ug ang iyang mga tinun-an didto sa Galilea, nga layo sa Betania. Ang mga sister nagpadala ug mensahe ngadto kang Jesus mahitungod sa sakit ni Lazaro, apan siya wala dayon moadto kanila. Naghulat siya sulod sa duha ka adlaw, ug unya mipahibalo nga si Lazaro namatay, ug “natulog,” ug nga iyang “pagpukawon siya gikan sa pagkatulog.”

Si Marta migula aron sa pagsugat kang Jesus samtang siya nagkaduol sa ilang balay. Sa malumo

nga pagbadlong kaniya, siya miingon, “Ginoo, kon dinhi ka pa, ang akong igsoon dili unta mamatay.” (Juan 11:21). Si Marta naguol, ug kini maoy usa ka maayong kahigayonan alang kang Jesus sa paghupay kaniya, nga iyang gibuhat. Apan unsang makapadasig nga mga pulong sa kahupayan ang gisulti sa Agalon ngadto kang Marta niining panahon sa iyang dakong panginahanglan? Si Jesus ba miingon kaniya, ingon sa kanunayng gisulti ubos sa susamang mga kahimtang, “Marta, ang imong igsoon dili tinuod nga patay, siya nagsalibay lamang sa iyang gawas nga kabhang, ang iyang lawas”? Nag-ingon ba si Jesus nga ang tinuod nga Lazaro mas buhi pa kaysa kaniadto? Gisultihan ba niya si Marta nga lagmit ang “kalag” ni Lazaro naglupadlupad sa duol? Nag-ingon ba siya, “Marta, walay kamatayon”?

Dili, si Jesus walay gisulti nga ingon niana. Si Jesus kaniadto miingon sa iyang mga tinun-an, “Si Lazaro patay na,” ug siya dili na karon mosupak niini nga kamatuoran pinaagi sa pag-ingon kang Marta nga ang iyang igsoong lalaki mas buhi pa kay sa kaniadto. Ang iyang gisulti sa paghupay kang Marta nahiuyon sa pagpamatuod sa tibuok Pulong sa Diyos. Kay nahibalo nga si Lazaro sa pagkatinuod patay na, siya miingon kang Marta, “Ang imong igsoon mabanhaw.” bersikulo 23

Kon mabuhi pag-usab si Lazaro kinahanglang banhawon siya, ug gipasaligan ni Jesus ang iyang igsoong babaye nga kini mahitabo: “Ang imong igsoon mabanhaw.” Si Marta dili sigurado kon unsay gipasabot ni Jesus. Nasayod siya nga gipukaw ni Jesus ang uban gikan sa pagkatulog sa kamatayon, ug siya miingon kang Jesus, “Bisan unsay imong pangayoon sa Diyos, ihatag sa Diyos kanimo,” apan dili siya segurado nga si Jesus nianang higayona mangayo sa Diyos sa pagpukaw sa iyang igsoon gikan sa pagkatulog sa kamatayon. Busa siya mitubag, “Ako nasayud nga siya mabanhaw pag-usab sa pagkabanhaw sa katapusan nga adlaw.” bersikulo 22-24

Si Marta nahibalo nga adunay usa ka kinatibuk-ang pagkabanhaw sa tanang mga patay, ug nga si Lazaro mahigmata gikan sa pagkatulog sa kamatayon. Nasinati niya ang mga saad nga narekord sa Daang Tugon, ug gihatagan niya og matinahuron ug matinuohon nga pagtagad ang mga pagtulun-an ni Jesus, mao nga nahibal-an niya nga adunay usa ka mahimayaon nga paglaum sa pagkabanhaw alang sa tanan nga katawhan.

Nasabtan usab ni Marta nga ang katibuk-ang pagkabanhaw mahitabo sa “kataposang adlaw.” Ang kataposang adlaw dili “adlaw sa kataposan,”

sama sa gituohan sa kadaghanan. Ang pulong nga “adlaw” niini nga higayon nagpasabut sa usa ka panahon, o kapanahonan, ang katapusang kapanahonan sa dakong plano sa Dios alang sa katubsanan ug kaluwasan sa katawhan gikan sa sala ug kamatayon.

Adunay lain-laing mga edad sa balaang plano sa kaluwasan. Sa wala pa ang unang pag-anhi ni Jesus anaa ang Patriyarkal nga Kapanahonan, ug usab ang Kapanahonan sa mga Judio. Sugod sa unang pag-anhi ni Kristo, diha na ang Panahon sa Ebanghelyo. Kini mao ang mga katuigan sa pagpangandam diin ang Dios mipili ug nag-andam niadtong kinsa makigtambayayong kang Jesus sa katapusang kapanahonan sa balaang plano, ang katapusang adlaw, nianang yugto sa panahon nga ang plano sa Dios moabut sa katumanan niini diha sa pagkahigmata sa mga patay ug sa pagpahiuli ngadto sa kahingpitan sa kinabuhi sa tanan kinsa unya motuo ug mosunod sa mga balaod sa gingharian ni Kristo.

Nasayud si Marta mahitungod niining katapusang panahon, o katapusang adlaw, sa plano sa Dios, ug nasayud siya nga ang iyang igsoon nga lalaki, ug ang tanan nga nangamatay, mapukaw unya gikan sa pagkatulog sa kamatayon. Apan si Marta wala

mahibalo kon mao ba kini o dili ang gipasabot ni Jesus sa dihang siya miingon, “Ang imong igsoon mabanhaw.” Ni direkta nga gipatin-aw ni Jesus kaniya kung unsa ang iyang hinanali nga katuyoan. Hinunoa, siya mitubag, “Ako mao ang pagkabanhaw, ug ang kinabuhi: siya nga motoo kanako, bisan siya patay na, siya mabuhi: ug bisan kinsa nga buhi ug nagasalig kanako dili na gayud mamatay.” (bersikulo 25,26). Si Marta nagpahayag ug pagtuo sa katibuk-ang pagkabanhaw sa kataposang adlaw. Karon gipatin-aw ni Jesus nga siya mao ang “pagkabanhaw, ug ang kinabuhi,” ang usa nga mopukaw sa mga patay sa kataposang adlaw, ug maghatag ug kinabuhing dayon sa tanan nga mituo kaniya.

Niining tubag kang Marta, si Jesus naghisgot ug duha ka klase niadtong makadawat ug kinabuhi pinaagi kaniya. Una adunay mga mituo na karon, apan nangadto sa kamatayon. Kini sila, iyang gipasaligan si Marta, nga mahigmata ba siya gikan sa kamatayon. Ug adunay mga, nga nahigmata sa pagkabanhaw, unya misalig kaniya. Kini sila, matod niya, dili na gayod mamatay. bersikulo 25,26

Human sa pagpasalig kang Marta sa pagkahigmata sa mga magtutuo ug sa mga dili magtutuo sa pagkabanhaw, si Jesus nangutana

kaniya, "Mituo ba ikaw niini?" Si Marta mitubag, "Oo, Ginoo: Mituo ako nga ikaw mao ang Kristo, ang Anak sa Dios." (bersikulo 26, 27). Si Marta nakasabut, ug tukma, nga ang Kristo, o Mesiyas sa saad, ipadala nganhi sa kalibutan aron sa pagluwas sa katawhan gikan sa kamatayon, ug nga kini matuman pinaagi sa pagpukaw niadtong "nangatulog" sa kamatayon. Nagtuo siya nga si Jesus mao ang gisaad nga Mesiyas, ang Kristo nga moabot, ug nga diha kaniya ang gahom sa pagkabanhaw.

Nahigmata si Lazaro

Human sa ingon si Marta misugid sa iyang pagtuo kang Jesus ingon nga Mesiyas, ug sa iyang abilidad sa pagbanhaw sa mga patay ngadto sa kinabuhi, siya mipauli sa iyang balay ug mihangyo kang Maria sa pag-uban kaniya sa pagsugat kang Jesus, nga iyang gibuhat. Sama kang Marta, si Maria miingon sa Magtutudlo, "Kon dinhi ka pa, wala unta mamatay ang akong igsoon." (bersikulo 32). Ang kasingkasing ni Jesus natandog niining talan-awon sa kasubo ug dakong kapildihan, ug, uban sa uban, siya usab mihilak. Unya mihangyo siya nga ipakita siya sa lubnganan diin gilubong si Lazaro.

Nagtindog sa tupad sa lubnganan, si Jesus mihangyo nga ang bato diha sa atubangan sa ganghaan giligid. Unya si Marta miprotesta. Siya mitug-an kaniadto sa iyang pagtuo nga mabanhaw ni Jesus ang iyang igsoon, apan karon nahibulong siya, ug miingon kang Jesus, “Ginoo, baho na siya karon: kay upat na ka adlaw nga namatay siya.” (bersikulo 39). Pero para kay Jesus indi ini importante. Hapit na niya ipakita kung unsa ang mahimo sa katapusan pinaagi sa balaang gahum alang sa tanan nga namatay, ug diin ang gahum sa diosnon naglihok wala’y kalainan kung ang usa ka tawo namatay upat ka adlaw o sulod sa liboan ka tuig; ang kinabuhi mahimong mapasig-uli. Siya nga naglalang sa kinabuhi sa unang dapit mao ang abunda nga makahimo sa pagpasig-uli sa kinabuhi.

Nagbarug atubangan sa giablihan nga lubnganan, human sa tukma nga pag-ampo si Jesus misinggit sa makusog nga tingog, “Lazarus, gawas.” (bersikulo 43). Makapainteres nga matikdan kung unsa ang wala gisulti sa asoy. Wala kini mag-ingon mahitungod kang Lazaro nga siya nga miadto sa langit mibalik. Si Lazaro wala moadto sa langit. Wala kini mag-ingon nga siya nga miadto sa purgatoryo mibalik. Wala kini mag-ingon nga siya nga miadto sa bung-aw sa walay kataposang

pagsakit gibuhian gikan sa pagsakit. Walay bungaw sa walay kataposang pagsakit.

Ang rekord nag-ingon nga sa dihang si Jesus misinggit, “Lazarus, gula ngari... siya nga namatay migula.” Si Jesus miingon nga si Lazaro patay na. Karon ang patay nga si Lazaro nahigmata gikan sa pagkatulog sa kamatayon. Gipagawas gikan sa iyang lubnganan, si Lazaro nakigsagol ug nakig-fellowship sa iyang pamilya ug mga higala sama sa iyang gibuhat kaniadto. Napasig-uli sa kinabuhi, dili siya usa ka multo o usa ka multo. Siya mao ang Lazarus sama kaniadto. Nalipay siya nga nabuhi pag-usab, ug ang iyang pamilya nalipay nga napasig-uli siya kanila.

“Dili Kahibulongan”

Sa kanhing okasyon, sa dihang naghisgot bahin sa pagkabanhaw sa mga patay, si Jesus miingon, “Ayaw kahibulong niini; kay moabot ang takna nga ang tanan nga anaa sa mga lubnganan makadungog sa iyang tingog ug managpanggula, sila nga nagbuhat ug maayo, ngadto sa pagkabanhaw sa kinabuhi, ug sila nga nagbuhat ug daotan, ngadto sa pagkabanhaw sa paghukom.” Juan 5:28,29 . Dinhi kita gipasaligan nga ingon nga si Lazaro gitawag gikan sa lubnganan, ang tanan

nga mga patay pagatawgon usab sa panahon sa kinatibuk-ang pagkabanhaw.

Atong namatikdan nga si Jesus dinhi naghisgot usab ug duha ka kinatibuk-ang klase sa pagkabanhaw—kadtong nagbuhat ug maayo, ug kadtong nagbuhat ug daotan, o napakyas sa pagbuhat ug maayo. Kadtong nagbuhat ug maayo gitawag sa bersikulo 24 nga mga magtutuo sa karon nga panahon. Niini ginaingon nga sila adunay kinabuhing walay kataposan, ug dili hukman sa silot. Kini nagpasabot nga pinasikad sa pagtuo, ang mga magtutuo wala na ilalom sa silot sa kamatayon, ug gipasaligan sa kinabuhing dayon diha sa pagkabanhaw. Kini sila dili moabut sa umaabot nga paghukom, tungod kay sila nakapasar sa ilang pagsulay nga malampuson sa karon nga kinabuhi.

Kini sila mao sila kinsa, nga nakabuhat ug “maayo” pinaagi sa pagtuo ug pagsunod nga matinumanon sa mga tunob ni Jesus, nagmatuod nga takos nga tawgon gikan sa kamatayon ngadto sa pagkabanhaw sa “kinabuhi.” Apan kadtong wala mapamatud-an nga takos sa ingon nahigmata gikan sa kamatayon ug moadto sa paghukom, kay ang ilang pagkahigmata mahitabo sa panahon sa usa ka libo ka tuig nga adlaw sa paghukom. Buhat 17:31; 2 Pedro 3:8; Pinadayag 20:6

Ang Griego nga pulong dinhi kay "krisis", ug gihubad nga "paghukom". Ang tanan nga dili karon mapamatud-an nga takus sa kinabuhi mag-atubang sa usa ka krisis kung mahigmata gikan sa pagkatulog sa kamatayon. Sila, siyempre, unya hingpit nga malamdagan mahitungod sa mga isyu nga nalangkit, ug ang kahigayonan ihatag kanila, pinasikad sa bug-os nga pagsabot, sa pagdawat sa tagana sa kinabuhi nga gihimo alang kanila pinaagi ni Kristo ug sa pagsunod sa mga balaod sa gingharian ni Kristo nga mao unya ang magdumala sa mga kalihokan sa tanang katawhan. Kon sila modawat ug motuman, sila mapasig-uli sa kahingpitan sa tawhanong kinabuhi ug mabuhi sa walay kataposan. Kini ang ilang bug-os nga pagkabanhaw. Kon dili sila modawat ug motuman, sila ibalik sa kamatayon. Si Pedro miingon mahitungod nianang panahona nga kadtong dili motuman "pagalaglagon gikan sa katawhan." Binuhatan 3:23

Ang mga magtutuo niining panahona, kinsa napamatud-an nga takus sa pagkinabuhi ug paghari uban ni Kristo, mobangon diha sa pagkabanhaw ngadto sa "himaya ug dungog ug pagka-imortal." (Roma 2:7). Busa ang pagka-imortal nakita nga, dili usa ka kinaiyanhong hiyas sa tawo, kondili usa ka mahimayaong ganti nga gitanyag niadtong andam nga mag-antos ug mamatay uban ni Jesus aron sila

mabuhi ug maghari uban kaniya. Ingong kaubang-manununod ni Jesus sa iyang gingharian, sila usab mahimong kaubang mga maghuhukom uban niya nianang umaabot nga yugto sa adlaw sa paghukom. 1 Corinto 6:2,3; Pinadayag 3:21; 5:10

Unya ang dili matinuohon nga kalibutan hatagan ug higayon sa pagtoo, ang mga patay gipukaw gikan sa kamatayon aron sila mahatagan niini nga kahigayonan. Kadtong mituo unya mapasig-uli sa kahingpitan sa tawhanong kinaiya nga nawala ni Adan sa dihang siya misupak sa balaod sa Diyos ug gisentensiyahan sa kamatayon, ug sila mopuyo sa yuta ingong mga tawo hangtod sa kahangtoran. Pinadayag 21:4

Pagkamalipayon nga katumanan sa balaanong plano kini, kay kini nagpasabut nga ang paghari sa sala ug kamatayon nga gipahinabo sa paglapas ni Adan didto sa Eden dili molungtad sa kahangturan ug nga ang tanan nga nangamatay niining taas nga yugto sa paghilak kinahanglang pukawon ug hatagan og indibidwal nga oportunidad sa pagsunod sa mga balaod sa Dios ug mabuhi sa kahangturan.

Ang Kasulatan nag-ingon nga “gihigugma pag-ayo sa Diyos ang kalibotan nga gihatag niya ang iyang bugtong nga Anak aron ang tanan nga motuo kaniya

dili malaglag kondili makabaton ug kinabuhing walay kataposan.” (Juan 3:16). Apan aron makatoo kaniya kinahanglan sila makadawat ug tin-aw nga kahibalo mahitungod kaniya, ug kini ilang madawat sa umalabut nga adlaw sa paghukom sa diha nga mahigmata gikan sa kamatayon. Isa ini ka mahimayaon nga paglaum para sa katawhan, kag ang manalagna sang Dios nga si David nagpahayag sini sing simbuliko kag matahom. Atong kutloon:

“Isulti sa taliwala sa mga nasud nga ang Ginoo nagahari: Ang kalibutan usab pagalig-onon nga kini dili matarug: Siya magahukom sa mga katawohan sa matarung nga paagi. Papaglipaya ang mga langit, ug papaglipaya ang yuta; Padaguoka ang dagat, ug ang pagkapuno niana. Magkalipay unta ang kaumahan, ug ang tanan nga anaa niana: unya ang tanang mga kahoy sa kakahoyan magakalipay sa atubangan sa Ginoo. kalibutan uban sa pagkamatarung, ug ang mga tawo uban sa iyang kamatuoran.” Salmo 96:10-13

Sa pagkatinuod, adunay kinabuhi human sa kamatayon, tungod kay pinaagi sa balaang gahom ang mga patay banhawon sa kinabuhi. Mao kini ang dakong paglaom nga gihatag kanato sa Pulong sa Diyos. Kini mao ang paglaom sa pagkabanhaw sa mga patay.